

เรียนรู้แพทย์แผนจีน

กับ ม.หัวเฉียวฯ

พจ.โสรัจ มิโรสมานัตติ
คณะการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ไชปริศนา ลีนบอโรค (ตอน 2)

แพทย์แผนจีนให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการดูลิ้น เนื่องจากการดูลิ้นสามารถทำให้เราทราบถึงสุขภาพว่าผิดปกติอย่างไร การดูลิ้นจึงเป็นหนึ่งใน การตรวจวินิจฉัยโรคของแพทย์แผนจีน การดูลิ้น ประกอบไปด้วยการดูสีลิ้น รูปร่างลักษณะของลิ้น การเคลื่อนไหวของลิ้น ลักษณะและสีของฝ้าบนลิ้น โดยในฉบับที่แล้ว เราได้พูดถึงการดูสีลิ้น รูปร่าง ลักษณะของลิ้น และการเคลื่อนไหวของลิ้นกันไปแล้ว ฉบับนี้เราขอเล่ากันในส่วนลักษณะและสีของฝ้าบนลิ้น ค่ะ การดูลักษณะของฝ้าบนลิ้นมีดังนี้

ฝ้าบาง - พบในคนปกติ หรืออาการป่วยที่ยังมีอาการเบา

ฝ้าหนา - มีความชื้นสะสมอยู่ในร่างกาย อาหารตกค้าง หรือร้อนใน

ฝ้าหิน - พบในคนปกติ หรืออาการป่วยที่ยังไม่ลุกลามถึงระบบน้ำในร่างกาย เช่น ไข้หวัดจากลมหนาว อาหารไม่ย่อย เลือดคั่ง

ฝ้าแห้ง - อาการป่วยลุกลามถึงระบบน้ำในร่างกาย เช่น มีไข้สูง อาเจียน ถ่ายท้อง

ฝ้าเหนียว - มีความชื้นสะสมอยู่ใน

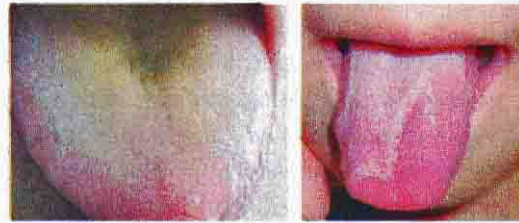
ฝ้าร่อน - ฝ้าหนา แต่เมื่อขูดจะหลุดร่อนง่าย แสดงถึงอาหารตกค้างในกระเพาะอาหารและลำไส้ มีเสมหะสะสมอยู่ใน

ฝ้าหลุดลอก - ฝ้าบนลิ้นหลุดลอกเป็นบางบริเวณ หรือทั่วลิ้น บริเวณที่ฝ้าหลุดลอกไป จะเห็นตัวเนื้อลิ้นเกลี้ยงไม่มีฝ้า แสดงถึงขี้ที่กระเพาะอาหารน้อย หยินในกระเพาะอาหารมีน้อยขาดแคลน ขี้และเลือดพร่องในร่างกายอ่อนแอ

ฝ้าเค็มลิ้น - มีความชื้น เสมหะติดขัดอยู่ใน

ฝ้าไม่เค็มลิ้น - ฝ้ามีอยู่บางส่วนของลิ้น เช่น มีฝ้าอยู่เพียงบริเวณปลายลิ้น หรือโคนลิ้น หรือส่วนซ้ายหรือส่วนขวาของลิ้น ส่วนใดของลิ้นมีฝ้าแสดงว่าอวัยวะที่สังกัดบริเวณนั้นมีอาการผิดปกติ เช่น มีฝ้าอยู่บริเวณด้านข้างของลิ้น แสดงให้เห็นว่ามีความชื้นร้อนอยู่ในบริเวณตับและถุงน้ำดี

ฝ้าจริง - ฝ้าขึ้นจากตัวลิ้น ขูดออกยาก เมื่อขูดออกแล้วจะมีรอยฝ้าอยู่ เห็นผิวลิ้นได้ไม่ชัดเจน ถ้าป่วยเป็นเวลานาน ฝ้าลิ้นเป็นฝ้าจริง แสดงว่าพลังขี้ที่กระเพาะอาหารยังมีอยู่

ฝ้าเหลืองเหนียว

ฝ้าหลุดลอก

ฝ้าลอก - ฝ้าไม่ติดกับตัวลิ้นน้ก เหมือนทาอยู่บนผิวลิ้น ฝ้าขูดลอกออกง่าย และเห็นผิวลิ้นชัดเจน ถ้าป่วยเป็นเวลานาน ฝ้าลิ้นเป็นฝ้าลอก แสดงว่าอาการป่วยน่าวิตก

การดูสีของฝ้า แบ่งเป็นหลักๆ ได้ 3 สี คือ สีขาว สีเหลือง และสีเทาดำ

ฝ้าดำแห้ง

ฝ้าสีขาว - สามารถพบได้ในคนปกติ และในกลุ่มอาการภายนอก (เปี้ยวเจิง) อาการหนาวเย็น มีความชื้นอยู่ภายใน และกลุ่มอาการร้อน

ฝ้าสีเหลือง - มักพบในกลุ่มอาการร้อน และเป็นอาการป่วยอยู่ภายใน

ฝ้าสีเทาดำ - บอถึงมีความ

หนาวเย็นหรือมีความร้อนอยู่ภายในมาก การดูลิ้นต้องดูทั้งตัวลิ้นและฝ้าบนลิ้นควบคู่กันไป เช่น ลิ้นแดง ฝ้าเหลืองและแห้ง บ่งบอกถึงมีอาการร้อนแกร่ง ถ้าลิ้นแดงและผอม มีฝ้าน้อยหรือไม่มีฝ้า บ่งบอกถึงมีหยินพร่องและมีความร้อนอยู่ภายใน ถ้าลิ้นม่วง ฝ้าขาวเหนียว บ่งบอกถึงขี้และเลือดไหลเวียนติดขัด มีเสมหะหรือความชื้นสะสมอยู่ใน

จากข้างต้น เราได้อธิบายลักษณะการดูลิ้นให้ท่านได้ทราบกันแล้ว ทั้งนี้ลักษณะลิ้นที่ปกติควรเป็นอย่างไร เรามาเฉลยกันค่ะ ลักษณะลิ้นที่ปกติคือ ตัวลิ้นอ่อนเคลื่อนไหวได้คล่อง สีลิ้นเป็นสีแดงอ่อน และมีความชุ่มชื้นพอเหมาะ ฝ้าบนลิ้นบางขาวและกระจายทั่วลิ้น รู้เช่นนี้แล้ว หมั่นตรวจสุขภาพลิ้นกันนะคะ และขอให้ทุกท่านมีสุขภาพลิ้นแข็งแรงค่ะ